

Docents en guerra

L'anomenat TIL és el decret de tractament integral de llengües, tal com coneix prou bé el lector d'aquest setmanari, perquè en els últims mesos moltes vegades aquest famós decret que vol imposar el trilingüisme –català, castellà i anglès– a l'educació de Balears ha estat motiu de notícies i anàlisis en aquestes pàgines. Les sigles ja famoses són les que protagonitzen el començament més atípic i *calent* d'un curs escolar a les Illes. De fet, en el moment de tancar aquesta edició –a finals de la setmana passada– no era probable que ni tan sols pogués començar, el curs. I si hi ho feia finalment, no se sabia si seria amb el TIL en marxa o si, per contra, la justícia n'havia suspès cautelarment l'aplicació.

Recurs a la justícia. Com és prou conegut, la intenció reiteradament anunciada per la Conselleria d'Educació del Govern balear, presidida per Joana Maria Camps, és la d'imposar l'aplicació del TIL des del principi d'aquest curs escolar 2013-2014. Seria

El curs escolar a les Illes hauria de començar aquest divendres, amb el TIL imposat, però ningú no sap si començarà i, si és que sí, si hi haurà TIL o no.

una aplicació gradual que s'allargaria fins al curs 2017-2018. Però, malgrat l'escalonament, bona part dels docents illencs troben que és un disbarat per diversos motius. Principalment per un de caràcter funcional. I, a banda, hi ha un altre aspecte de tipus ideològic gens menyspreable.

El funcional és que, a pesar que el Govern assegurí que la plantilla del professorat està actualment "preparada" per a fer front a la introducció del

tercer idioma vehicular, l'anglès, tots els sindicats i col·lectius docents ho rebutgen de pla. Asseguren que, en absolut, no hi ha professionals en nombre suficient i prou preparats en anglès per a impartir en aquest idioma tota mena d'assignatures. La consellera Camps, però, encara la setmana passada hi insistia: "Tenim professors de sobra" per a fer classes en anglès. Aquest setmanari ha parlat amb un professor d'anglès, Miquel R., que fa més de vint anys que és treballador de la pública illenca ensenyant anglès i en anglès, i la seva opinió és contundent: "Com hi ha d'haver prou professors capacitats si una part dels meus companys d'anglès en lloc de fer les classes en anglès les fan en català o castellà?". Aquest testimoni s'avé més amb el que diuen els sindicats i els col·lectius docents que no amb el que suposa la conselleria.

Però li és igual, al Govern. Insisteix que s'implantarà el TIL aquest setembre. I aquesta insistència porta l'oposició política –PSOE i Més, així com els sindicats STEI, UGT i CCOO– i també els col·lectius docents, com ara l'Assemblea de Docents, que s'ha creat com a moviment de professionals –vegeu el requadre– contrari al TIL, a interpretar que, en realitat, tot és una cortina de fum, això de l'anglès, que el PP usa per a amagar la verdadera intenció del TIL: arraconar el català a l'educació, i afavorir el castellà. Perquè el Govern pretén que, quan no es pugui fer classes en anglès, s'haurà de fer en un dels altres dos idiomes però en equilibri. És a dir que el català, que fins ara era la llengua vehicular, deixa de ser-ho en exclusiva. En resum: que el castellà incrementaria força la seva presència a l'ensenyament a les Illes.

Més enllà de la guerra lingüística, els sindicats STEI i UGT han intentat, paral·lelament a les mobilitzacions crítiques i la convocatòria de vaga, conjuminar un moviment legal per a aturar la implantació del TIL. Han recorregut contra la seva aplicació al Tribunal Superior de Justícia de Balears (TSJB) a través d'un recurs contenciós administratiu. La interpretació dels sindicats és que el calendari d'aplicació –el recurs no entra en el fons– que el decret del TIL preveu

EL TEMPS

El moviment en defensa del català a l'escola a Balears creix i es concreta en una convocatòria de vaga indefinida.

La consellera d'Educació, Joana Maria Camps, es va reunir (a la foto, al centre) amb els sindicats i es negà a negociar l'aplicació del TIL.

està llastat per mancances de forma –com no haver estat informat per ens assessors com els Consells Escolars i la Mesa Sectorial d'Educació– que s'han de rectificar.

Cas que el TSJB donés raó als recurrents, a la pràctica significaria que el TIL no podria posar-se en marxa aquest curs per tal com hauria de complir totes les passes que els sindicats volen que faci abans de ser imposat, la qual cosa requeriria mesos de tràmits.

Però és que, encara que el TSJB donés raó al govern, no queda clar que el TIL es pugui imposar, perquè no està gens clar tampoc que el curs pugui començar ja que els sindicats STEI i CCOO, així com l'Assemblea de Docents, han convocat una vaga indefinida des del mateix dia d'inici del curs. Una aturada que asseguruen que mantindran fins que el govern s'avingui a negociar i a paralitzar la implantació del TIL.

Vaga indefinida. Malgrat que en principi ni l'STEI ni cap altre sindicat volien convocar una vaga indefinida –vegeu requadre– això és el que, arrossegats per l'èxit de mobilització de l'Assemblea de Docents, s'han vist obligats a fer, almenys l'STEI i CCOO, ja que UGT i ANPE se n'han desmarcat.

L'STEI volia posar en pràctica mesures més selectives, però un grup de professors crearen la passada primavera l'Assemblea de Docents que, com a resultat de l'activitat desenvolupada durant el juliol i l'agost, ha aconseguit totes les signatures necessàries per a convocar pel seu compte una vaga indefinida, cosa que va quedar aprovada a l'assemblea celebrada el divendres dia 30 d'agost, a la qual assistiren vora 600 professors. En veure l'èxit de mobilització d'aquesta assemblea, l'STEI convocà els seus afiliats per al dimarts següent a una reunió en què la immensa majoria estigueren per la convocatòria

de vaga indefinida. Així, doncs, l'STEI i CCOO convocaren l'atur.

L'endemà, l'Assemblea de Docents reuní vora 900 professors que votaren massivament també a favor de la vaga indefinida, en un clar acte de pressió i de desbordament –vegeu novament el requadre– del sindicalisme tradicional, el qual –l'STEI– només havia reunit uns 200 afiliats.

Dit això, el curs que ha de començar a finals d'aquesta setmana està en l'aire. Perquè fins si el TSJB prengué com a mesura cautelar la suspensió de l'aplicació del TIL, no és segur que l'Assemblea i els sindicats convocats retiressin la idea de fer vaga. Almenys no és gens segur que el moviment assembleari la retirés, perquè ja ha anunciat que valorarà què fer una vegada que es conegui la decisió del TSJB, tot i que, en principi, com que les "reivindicacions són moltes i van molt més enllà del TIL", la idea és mantenir la vaga.

Pugna sindical

Les assemblees de docents contra el TIL que s'han fet aquest estiu han generat la més gran mobilització del professorat des de fa dècades.

El procés de la convocatòria de la vaga a l'educació a les Illes ha tingut un rerefons de lluita sindical que s'ha posat de manifest durant l'estiu. En efecte, a la primavera es començaren a organitzar dos moviments crítics amb el TIL, en favor de l'escola pública de qualitat i en català, un dels quals pretenia que els docents il·lencs s'organitzessin a banda dels sindicats que tenen la representació dels treballadors. El mes de juny concretaren el moviment en el que es va dir l'Assemblea de Docents. Tot d'una els impulsors es mostraren molt més radicals que els sindicats contra les pretensions del govern del PP d'imposar el TIL el curs vinent. La fi del període escolar passat va suposar que els professors se n'assinessin de vacances, els sindicalistes també, però no els impulsors de l'Assemblea, que no pararen ni el juliol ni l'agost. El seu objectiu era preparar el terreny per a convocar –així ho anunciaren el juny– a la fi d'agost o principi de setembre una vaga indefinida. Els sindicats, però, no s'hi mostraven a favor. De fet l'STEI, el sindicat majoritari, va arribar a proposar una vaga d'un dia o, si de cas, vagues intermitents per pressionar. Era l'estratègia habitual dels sindicats. L'Assemblea, però, no compartia el plantejament i era partidària, per contra,

de l'enfrontament absolut, la vaga indefinida, si el govern de José Ramón Bauzá no s'avenia a negociar. Finalment, la força que va prendre durant l'agost l'Assemblea va fer que tant l'STEI com CCOO-Educació anessin a remolc dels assemblearis i, finalment, s'acollissin també a la vaga indefinida. De fet, l'STEI la convocà abans que l'Assemblea. Dos dies abans. Així i tot, la força adquirida pel moviment assembleari ha estat enorme. Com que no té representació sindical, per a convocar una vaga requeria, tal com diu la normativa, recollir el 40% de signatures favorables sobre el conjunt dels professors i mestres que hi ha a les Illes, uns 10.000. És a dir, necessitaven unes 4.000 signatures. Doncs bé, en recolliren més de 5.000. L'èxit de la mobilització està fora de dubte. Hi ha tingut molt a veure l'actitud absolutament tancada del govern. Es més, un dels grans detonants per a l'èxit d'aquesta mobilització va ser la incoació d'expedients disciplinaris a tres directors de centres educatius de Menorca. Enmig de la polèmica general pel TIL, els docents van entendre que els expedients eren per motius ideològics i reaccionaren amb la mobilització més gran vista en l'educació a Balears.

Polèmica política. Inevitablement, l'aplicació del TIL i la rebel·lió dels col·lectius docents marcarà el començament de l'altre *curs*, el polític. L'oposició, PSOE i Més, ha intentat durant les últimes setmanes que el Parlament dediqués un plenari monogràfic a la qüestió, perquè així hi hagués de comparèixer a donar explicacions el govern. Però el PP s'hi ha negat. Malgrat tot, socialistes i econacionalistes aprofitaran les preguntes de control a l'executiu a partir del primer plenari de la temporada –el període de sessions de la Cambra s'inicia el dimarts dia 17 de setembre– per a interrogar tant la consellera del ram com el president sobre aquesta polèmica docent i lingüística que ja és i continuarà essent la gran protagonista de la vida política balear durant els pròxims mesos.

Tant el PSOE com Més acusen el PP de voler “incendiar les aules” i de portar a terme “una verdadera persecució del català” amb “l'excusa de l'anglès”, amb les quals declaracions s'arreglen amb els col·lectius docents crítics. Però des del PP i el govern han plantat cara. La portaveu per a assumptes d'educació del partit conservador, la diputada al Parlament Aina Aguiló, declarava en una entrevista al *Diario de Mallorca*, el passat agost, que el seu govern havia aconseguit “posar fi” “a la persecució del castellà” que, a parer seu, s'havia produït “abans”. Aquesta diputada és la que cíclicament acusa “una minoria de professors”, que ella ha comptabilitzat “en uns dos mil”, de fer “ideologia catalanista” i “contra el PP” a les escoles. Per la seva banda, la consellera d'Educació, Joana Maria Camps, ha insistit que l'aplicació del TIL “és gradual” i que “es durà a terme” passi el que passi. En la reunió que va celebrar amb els sindicats el passat 2 de setembre es va mostrar flexible en unes altres reivindicacions sindicals però no amb el TIL, llevat que oferís la creació d'una comissió de seguiment de la seva aplicació. No és estrany que Camps no vulgui negociar el TIL, perquè és l'ordre que té del president José Ramón Bauzá, qui ha fet de l'aplicació d'aquest decret una de les seves principals banderes d'aquesta legislatura.

Miquel Payeras

Maria Antònia Font és portaveu del sindicat d'ensenyament STEI de les Illes Balears. És una de les impulsores del moviment Enllaçats per la llengua.

“Amb la llengua, a ca nostra cadascú va pel seu compte”

El curs ha començat a les Illes amb diversos directors d'escola sancionats per negar-se a implantar el decret de tractament integral de llengües. Teniu la sensació que ens trobem en el punt més crític d'ençà que es va posar en marxa la immersió lingüística a les Illes?

—A Balears no hi ha una normativa que obligui tots els centres a fer immersió lingüística, però el decret de mínims de 1997 regulava que el 50% de l'ensenyament s'havia d'impartir en català a totes les etapes no universitàries. I si es volia fer el 100% en català calia el consens de la comunitat educativa. La majoria de centres públics d'infantil i primària i les cooperatives d'ensenyament aconseguiren aquest consens i hi feien immersió o ensenyament en català 100%. I la resta de centres privats concertats feien el 50% com a mínim, i alguns, pocs, una línia íntegra en català. Això ara ha caigut. Les Illes som el laboratori de la llei d'educació del PP (LOMCE), i José Ramón Bauzá pretén superar Wert amb el decret de tractament integral de llengües. Quan encara no hem assolit la igualtat plena amb el castellà, el govern balear fa passes legals i aplica mesures repressives per fer recular la presència del català a l'escola.

—Malgrat que Bauzá té majoria absoluta, la major part de pares estan d'acord amb el model lingüístic

que l'escola balear ha tingut fins ara.

—Més del 90% de pares i mares estan a favor d'un ensenyament amb el català com a llengua vehicular de l'aprenentatge, que possibilita que els estudiants acabin l'ensenyament obligatori amb un coneixement adequat de les dues llengües oficials i que garanteix un mínim de cohesió social, en una terra on hi ha dues llengües oficials. Negar als pares i mares poder exercir el dret a fer l'ensenyament en la llengua pròpia del territori, que garanteix l'aprenentatge de l'altra llengua oficial i dir que l'estat subvencionarà els pares que vulguin fer només ensenyament en castellà dins el domini lingüístic català, basc o gallec, és un insult a la intel·ligència i demostra el tarannà intolerant i exclouent, poc respectuós i aniquilador d'aquests governants.

—Al País Valencià la immersió mai no ha estat real. Hi ha milers de famílies a les quals se'ls nega el dret a escolaritzar els seus fills en català. La situació és, aparentment, prou més greu.

—La consigna de Madrid és la mateixa per a tots els Països Catalans: impedir la normalització de la llengua pròpia del territori a tots els àmbits i mantenir l'hegemonia de l'espanyol. No respectar ni valorar la diversitat lingüística, ni tampoc la identitària, la nacional o la cultural. Espanyolitzar-nos tant com puguin. I, a més a més,